

и лесовъдите са част от една система. Никой не разрушава системата, от която зависи.

Ниската събираемост на сумите по влезли в сила наказателни постановления изгражда чувство за безнаказаност у нарушителите и ги кара да стават все по-нагли и агресивни към действията на служителите по контрола и опазването на горските територии. Това компрометира основната функция на наказанието – да повлияе превъзпитавашо и превантивно върху поведението на нарушителя и на другите членове на обществото.

Националната федерация „Земеделие и горско стопанство“ на КТ „Подкрепа“ като национално представителна организация на работещите в горския сектор и аз като неин председател полагаме всички усилия чрез реалния социален диалог с управляващите и ръководствата от системата на ИАГ и държавните горски предприятия да бъдат създадени условия чрез законодателни инициативи и колективното трудово договаряне за повишаване на доходите на работещите в системата, отговарящи на високите изисквания към тях от обществото, както и подобряване на условията на труд, за да могат да работят в здравословна и безопасна работна среда.

– Оптимист ли сте, че работещите в горския сектор могат да постигнат желаните промени в своята дейност, имайки предвид, че огромно мнозинство от тях обичат професията си?

– Сигурна съм, че всички заедно – и работодателите, и ние, представителите на служителите и работниците, заедно ще преодоляваме всички трудности, обединени от ясната ни цел – достойни работни заплати и здравословни и безопасни условия на труд на работещите в горите, които се грижат за все по-доброто стопанисване и управление на нашето национално богатство – Българската гора! Благодаря на всички работещи в системата на горите за професионализма и отдадеността в работата им! Бъдете здрави и от сърце ви пожелавам много професионални успехи!

Светлана БЪНЗАРОВА

26.07.2022 г.

Инж. Кирил Пензов – заместник-директор на ДГС – Кресна, обяснява какви мерки за възстановяване на засегнатите от пожара територии са предприети досега

Климатичните промени и свързаните с тях природни нарушения са едно от най-съществените предизвикателства за горите и големият въпрос е как те ще се справят с прогнозираните по-високи температури и летни суши през следващия век. Един от районите у нас, в който се очакват най-сериозни промени, е Югозападна България, където според климатичните модели е много вероятен средиземноморски тип климат със значително повишаване на температурите.

През юли WWF – България, проведе два семинара на тема „Природни нарушения в горите“, в които взеха участие представители на горските институции в страната. С оглед на пожароопасния сезон със специален акцент бяха горските пожари – причините за увеличаване на тяхната честота, добри практики за справяне с последствията от тях, както и използването на ГИС системи за прогнозиране на вероятността от възникване на пожари и тяхното потенциално разпространение.

Първият семинар се проведе на територията на ЮЗДП – Благоевград, като в него взеха участие представители на 13 горски стопанства и на РДГ – Благоевград. Домакин на срещата беше Държавното горско стопанство в Кресна, на чиято територията през 2017 г. горя един от най-големите горски пожари, който засегна огромни площи от борови култури, но и гори от космат дъб, много рядък вид дървовидна хвойна и други съпътстващи видове. Служителите от стопанствата заедно с представители на Лесотехническият университет, WWF – България, и ЮЗДП – Благоевград, посетиха опожарените преди 5 години места, където гората вече се възстановява.

Участниците бяха запознати със спецификите на района, проблемите, които се срещат там, и с раз-

личните подходи за възстановяване на опожарените местообитания, които са предприели служителите на ДГС – Кресна. Лесовъдите са си свършили работата – засегнатите места са залесени с различни дървесни видове – бял и черен бор, дървовидна хвойна и дъбове. По-голямото видово разнообразие ще помогне да се установи кои от тях ще бъдат по-устойчиви в условията на променящия се климат.

Очакват се по-интензивни и по-чести екстремни климатични прояви

И на двата семинара беше обърнато внимание на все по-ясно изразяващите се последствия от климатичните промени. Разгледани бяха прогнозите за промяна на честотата на сушите и очакваното повишаване на температурите, чиято комбинация увеличава заплахата за дървесните растения, а следо-

Природните нарушения в горите

вателно и за горските екосистеми.

Според доц. д-р Момчил Панайотов – преподавател в ЛТУ, „... могат да се очакват силни бури с поройни извалявания, горещи вълни, суши“. Те имат способността да доведат до много по-сериозни последици от „бавните промени“ на климата, към които екосистемите все пак имат адаптация. Напоследък ставаме свидетели на явления, които класифицираме като „необичайни“ по отношение на тяхната интензивност и период, през който се случват. Такива са например чести и интензивни „горещи вълни“, повтарящи се дълги периоди без валежи (суши) през лятото, силни бури, обледенявания през зимата и други.

Всичко това наложи през последните години драстично да се увеличат „принудителните санитарни сечи“ за справяне със значителните повреди от снеговали и снеголоми, ледоломи, ветровали, нападения от насекоми, гъбни вредители.

Като възможни решения за справяне с последствията от природните нарушения се открояват тези, които подпомагат разнообразяването на структурата на горите като вид, възраст и генетично. Важно е да се опазват и старите гори, участъци и отделни дървета, които са ценни за запазване на устойчивостта на местотобитанията и биоразнообразието.

Трябва да има готовност за преодоляване на критични ситуации

Тук се включва подобряването на системите за откриване на проблеми, за което важна роля играят пожарните кули, информационните системи, анализът на данните, но и оборудването и обучението за реакция. По време на семинарите бяха представени съвременни начини за моделиране на вероятността от възникване на пожари за конкретни райони. С помощта на ГИС системите, сателитни, метеорологични и други данни се правят карти на най-рисковите райони, като дори може да се прогнозира и вероятната посока и площ на разпростране-

ние на пожарите. С помощта на тези моделиращи системи се оценяват и потенциалните щети, които могат да бъдат нанесени на хората, на културни и природни ценности. Трябва да се работи активно и за подпомагане на популацията на тези видове, за които съществува сериозен риск.

Екологична съвместимост при насажденията, създадени при масови залесявания

По време на семинарите беше обсъден въпросът за екологичната съвместимост и възникването на насажденията от бял бор, които са били създадени за нарастването на площта на горите в страната ни, спирането на ерозионни процеси, изграждането на зелени зони около новопостроените промишлени предприятия и увеличаване на производителността на горите. Тези залесявания са правени в голямата си част извън естествения ареал на разпространение на видовете. След достигането на 20 – 30-годишна възраст се проявяват техните недостатъци – податливостта им на влияние от различни биотични и абиотични фактори и влошаване на здравословното им състояние. Сега тези гори са на възраст, при която се наблюдава деградация, и трябва да се вземат адекватни мерки за тяхното стопанисване. Те са антропогенни екосистеми и процесите, които протичат в тях, се отличават от процесите в природните екосистеми. Точно това налага различното им стопанисва-

не и в тази връзка през годините са правени проучвания за тяхното състояние, продуктивност, устойчивост и екологична съвместимост.

С увеличаването на засушаванията липсата на влага става един от най-сериозните фактори, които влияят негативно върху състоянието на тези иглолистни насаждения. Друг проблем е, че при създаването им са прилагани схеми за много големи гъстоти. Липсата на навременни отгледни сечи води до забавяне на растежа, намаляване на общата им устойчивост и повишава уязвимостта им от абиотични и биотични повреди, съхнене и други проблеми. Намалената устойчивост увеличава рисковете от пожари и поява на каламитети. Адаптирането към климатичните промени и устойчивостта към природните нарушения на тези уязвими култури от бял бор е приоритет на проект „Климатично интелигентно управление на горите в Централна и Източна Европа“, съфинансиран по програма LIFE на ЕС. Проведените семинари са част от дейностите по проекта, а основната му цел е постепенно преобразуване на тези насаждения в гори с разнообразна видова и възрастова структура чрез стимулиране на развитието на естествената широколистна растителност, което ще повиши и тяхната обща устойчивост и здраве.

**Яна БАРЗОВА
WWF – България**

*Теренно посещение
в района на пожара
от 2017 г. край
с. Стара Кресна*

